

ኩሉ ዕድመ አለዎ ዓድታት ኤርትራኸ?

ሕዳር 03/2018

ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)

ቦ ግዜ ለ ኩሉ፣ ካህናት ከምዝብልዎ ማለት ካብቲ ኣብ መጽሓፍ ቅዱስ ዘሎ ንጉስ ሰለሙን ንኹሉ ግዜ አለዎ ዝብል ኢዩ ዝኸውን፡ ትኸክል ዝኸውን ጥቕሲ ኢዩ። ብኻልእ ኣዘራርባ ንኹሉ ዕድመ አለዎውን ክንብል ንኸእል ኢና ማለት'ዩ።

ቀሊል መረዳእታ እኸለ ግዜኡ ከይኣኸለ ዝዝራእ ዝበቀል ዝሰውት ብጺሑ ዝዕጸድ ከምኡ ድማ ኣብ ዓውዲ ወዲቐ ተሓፊሱ ናብ ቆፎ ዝኣቱ የለን። ኩሉ ኻልእ ነገራት'ውን ነዚ ሕጊ'ዚ ስለዝኸተል ነዚ ሕጊ'ዚ ሰጊርካ ወይ ዓምጺጽካ ዝኸውን ይኹን ስጉምቲ ክትወስድ እንተ ድኣ ፈቲንካ፣ ውዲሉ ሓዲሩ ኣይንብረትካ ኣይንሰኻ ኩንካ ኢኻ ትተርፍ።

ኣብ ዓለም ሓያላን መንግስታት ከም ሃጸይነት ሮማ፣ ከምኡ ድማ ሃጸይነት ቱርኪ ኣብ ዘበኑ ኣዚዩ ግዙፍ ሓይሊ ከምኡ'ውን ኣብ 1ይ ይኹን 2ይ ውግኣት ዓለም ናይ ቀረባ መረዳእታ ዕድሚኤን ኣእኪለን ናብ ካልእ ሓድሽ ሂወት ተመሓላፊን ኢያን።

ከም ዝርድኣኒ ናተይ ኣተረጓጎማ ክኸውን ይኸእል፡ ትርጉም ናይ ዕድመ ካብዝን ናብትን ወይ ክኣ ርሕቀት ናይ ሓደ ጉዕዞ ተጀሚሩ ዝውድኣሉ ኢላ ክምስሎ እኸእል። ንባዕሉ ብረታዊ ገድልና እቲ ዝወሰዶ ዓመታት ሓደ ዕድመ ኢዩ። ስለ'ዚ ዓድታት ኤርትራ'ውን ካብዚ መሰረታዊ ናይ ምዕባለ ሕጊ ከምልጣ ስለ ዘይክእላ ተገዛእቲ ናይ ሕብረተሰብኣዊ ሕጊ ከይነን ሓለፍቲ ምኻንን ኢዩ ዘረድኣና።

ደቂ ሰባት በብግዜኡ ካብ ሓደ ቦታ ናብ ካልእ ቦታ ክጉዳዙ ከለዉ ካብ ተፎጥራዊ ሓደጋታት ክድሕኑ ወይ ድማ ዝሓሸ ናይ መነባብሮ ኩነታት ከናድዩ ክብሉ ኢዮም። እቲ መጀመርያ ዘሰፈሩዎ መሬት ዘይናቶም ናይ ተፈጥሮ ህያብ እንዳሃለዉ ከሎ ብስም ቀዳሞት ሰፈርቲ ከም ናቶም ጌሮም ይቆጸጸሩዎ። ኣብኡ ቀዋሚ ናብራ ብምጅማር ክኣ ዝመረጽዎ ስም ሂሶም ዓዲ ይምስርቱ።

ዝቃጸጸም ስለዘይደልዩ ክኣ ነታ ዓዶም ካብ ዝኸነ ግዳማዊ ማለት ካልእ መጓሰ ናይ ደቂ ሰባት ብዘለዎም ዓቕሚ ይከላኸሉላ። ልዕሊ ዓቕሞም ብዝኸነ ወይ ድማ ብኸልእ ዝተፈላለዩ ምክንያታት ካልኣት ክሕወስዎም ይኸእሉ። በዚ ምክንያት እዚ ክኣ እታ ዓዲ ገዛ ዓዲ እገሌ-ገዛ ዓዲ እገሌ እንዳተባህለት ትከፋፈል እሞ ነናቶም ኣመጸጽኣን ታሪኽን ይዝንቶ።

እንዳተራብሑ ኣብ ዝኸድሉ እዋን ክኣ ታሪኽ ብዘምጽኦ ምክንያታት ናብ ወረዳን ኣውራጃን ሃገርን ይሰጋገሩ። ናይ ኤርትራ ዓድታት ብኸምዚ ዘተጠቕሰ ዝመሰል ጉዕዞ ኢዮን ኣብዚ ሕጂ ዘለውኦ ደረጃ ምዕባል ናይ ሃገር ክበጽሓ ክኢለን።

ዓድታት ተመስሪተን ንዘልኣለም ዝነብራ ኣሃዱታት ኣይኩናን። ክጸገናን ክህደሳን ድሕሪ ምጽናሕ ምስፍሕፋሕ ናይ ከተማታት ኣብ ዝመጸሉ እዋን ደረጃ ብደረጃ ኩሉ ምሉ ከም ዝሃጥማ ይኸኑና። እዚ ህጥመት'ዚ ናብ ከተማታት እንዳተቐየራ ይኸዳ ከም ማለት ከስምዕ ኣለዎ።

ኣነ ብዝፈልጠ ናይ ከተማ ኣስመራ ክወስድ እንድሕሪ ከወይን ኣያለይ ዓድታት ብኸተማ ኣስመራ ተዋሒጠን ተቐይረን ኢዮን። ምናልባት ስም ጥራይ ሒዘን ተሪፊን ክኸኑና ይኸእላ። ኣነን ከምዚ ኸማይን ዘርከብናሉ ብግዜ ከንቲባ ሓረጎት ዳሕራይ መጥፊኢቱ ደጊዖት ዘተሸመ መንግስተ ሰማይ ንዕኡን ንመዛንኡን የዋርሶም፣ ነቶም ከባቢ ከም ብዓል ዓዲ ሰጉዶ መሬትኩም ተማስሕዎ ክብሎም ይዝከረኒ።

ከንቲባ ሓረጎት ተማስሕዎ ክብሎም ከሎ መሬቶም ብገለ ምክንያት ኣብ ዘመተ ከይኣቱ ኢሉ ስለዝገመተ ኢዩ። እቶም ለባማት ፍርቁ ሸይጦም ቦቲ ሸያጥ ጌሮም ነቲ ዝተረፈ ገዛውቲ ክሰርሕሉ ከለዉ፣ እቶም ብዓል ነግዲ ኣምሩ ክኣ መለሊኽ ዓቲሮምሉ ተወዲኡ።

ብዝኸነ ኣበሃህላይ ንምንጻር ከተማታት ክሰፍሓ ከለዋ እቲ ኣገባብ ማእቶት ናይታ ሃገር እንዳተቐየረ ይኸይድ እሞ እተን ዓድታት ሓድሽ መልክዕን ትሕዝቶን ይህልወን ንምባል ዝኣክል ኢዮ። ህድሞታት ኣጉዶታት ናብ መረብዓታት፣ ናብ ዓበይቲ ህንጻታት፣ ሕርሻታት ናብ ምዕቡል ናይ ሕርሻ ትካላት፣ ሃገር ናብ ፋብሪካታታትን ዝተፈላለዩ ቤት ዕዮታትን ተሰጋገር።

ኣብያተ ትምህርትታት ኣብያተ ሕክምናታት ኩሉ ዓይነት ዘመናዊ ቍጠባዊ፣ ማሕበራዊ፣ ፖለቲካዊ ትካላት ከም መተካእታ ናይቲ ዝነበረ ኣረጊት ኣነባባር ከም ዘንጸባርቕ ይኸውን። ካብ ከምዚ ዝኣመለ ወድዓዊ ኩነታት ክኣ እቲ ዝዓበየን ኣገዳስን ዝኸነ ምዕቡል ኣተሓሳስባ ናይ ደቂ ሰባት ይህሉ።

እዚ ከምዚ ዝኣመሰለ ምዕባሌ ዘይኩላለፍ ዕድል እንተድኣ ረኺቡ፣ ኣብቲ ሃገር ዘለዋ ዓድታት ዕድሚኤን ኣብቁፀ ኣብ ሰኪዐት ናይ ከተማታት ኣትዮን ከምዘይነበራ ይኸኑና። ኩሎም መዘናግዲታት ወይ ሰፖርትታት ኣብ ዓዲ ዝነበሩ ክኣ ብናይ

ከተማታት ምዕቡላት መዘናግዲታትን ሰፖርትታትን ተተኪአም ብሓጺሩ ክኣ ሓድሽ ባህሊ ከም ዝውለድ ይኸውን።

ብመሬት ዓድታቶም ዝምክሑን ብርቡአም ዝፍክሩን ዝነበሩ ክኣ ብኸተማታቶምን ብጋንታታቶምን ብሃገሮምን ከከም ኩነታቱ ኣብ ውድድር ኣትዮም ተፈላጥነቶም የርእዮ። ወዲ ዓዲ ወይ ንል ዓዲ ዝበሃል ኣዘራርባ ናብ መሳርሕተይ ወዲ/ንል ጋንታይ ወዲ/ንል ከተማይ (city)፣ ወዲ ኣውራጃይ (state or province) ወይ ናብ ወዲ/ንል ሃገረይ (ኔሽን) ይቕየር።

ዓዲ ክትቅየር ከላ ኩሉ ወይ ዳርጋ ብምልኡ እቲ ዝነበረ ሕግታትን ቅጥዕታትን ናብ ሓድሽ ቅዋማትን ፖሊሲታትን ናይ ነብሲ ወክፍ ደረጃታት ናይታ ሃገር ይቕየር። ሰባት ማእቶቶም ዝበዝሕን ዝውሕድን ብደረጃ መሃዚ ኣመንጫዊ ቍጠባዊ ብቕዓቶምን ትምህርታዊ ደረጃአምን ይኸውን።

ትምክሕቲ ዘዩድሊ'ኳ እንተኸውነ ካብ'ቲ ጸቢብ ናይ ሩባን ኩርባን ናይ ዓድን ዝነበረ ናብ ናይ ሃገርን ኣብ ቲሕቲኣ ዘለዋ ትካላትን ይሰጋገር። ሓበንን ኩርባትን ግን ኣገዳስን እንታይ ጌርካን እንታይ ትገብር ከም ዘለኻን ዝሕብርን ስለዝኸውነ፣ ብቕጠባ ይኸን ብፖለቲካ ወይ ብስነ-ኪነታዊ ምዕባለ ኣነ ኢያ ስዒረ ኣነ ኢያ ቀዳማይ እንተበልካ ዝቕንኡልካ እምበር ዝጸልኡኻ ብቅዕ ምክንያት ኣይህልዎምን።

እዚ ኹሉ ዝብሎ ዘለኹ ኤርትራውያን ብዓድናን ርስትናን ጉልትናን ክንሕበንን ክንከርዕን ክንፍክርን ኣገዳስን ኣድላይን እኳ እንተኸውነ፣ ብዙሕ ግዜ ኣብ ምግናን ኣትዮ እምብዛ ካብ ዓቕን ንላዕሊ ፈሲሱ ንሃገራዊ ሓድነትና ክትንክፎን ከህስሶን ከሎ ከነስተብህለሉ ብዘይ ምክኣልና ኢያ።

ኣበሃህላይ ናይ ኤርትራ ህዝባዊ ትሕዝቶ ወይ ደቂ ኤርትራ እቶም ዓድታት ዘለዎም ጌርና ጥራይ ብምውሳድ ምስቶም ኣብ ከተማታት ኤርትራ ንመዋእላት ዝነበሩን ዝነበሩ ዘለዉን ኣብ ሃገራዊ እጃም ብጸሒትን ተሓላቕነትን ዘይንፈላለ ምኻንና ካብ ዘይምርዳእ እንገብር ሃገራዊ ዕንወት ንምሕባር ዝኣክል ኢያ።

እዚ ኣረኣእያ'ዚ ኣዚዩ ጸቢብ ስለዝኸውነ ንህዝባዊ ውህላለ ናይ ኤርትራ ብምልኣት ዘይገለጽ ኢያ ጥራይ ዘይከውነ፣ ምስቶም ካብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝፈለሱ'ሞ ኣብ ከተማታት ኤርትራ ሰፊሮም ሂወቶም ክመርሑ መዋእላት ዝገበሩ ኣብ ምትፍናን ኣእትዮ ንኤርትራዊ ሃገራዊ ሓድነት ኣሻሕኪሩ ካብ ሃገራዊ ፍቕሪ ከምዝዛዘዉ ገይሩ ጉድኣቱ ብዘየገድስ ናብ ዘዩድሊ ኣወዳድባ ከም ዝግዕዙ ዝገብር ኢያ።

እዚ ኣብ ኤርትራ ጥራይ ዘይከውነ፣ ሓደ ዓቢ ሽግር ኣብ ሕብረ-ብሄርነታዊ ሃገራት ዘጋጥምን መለኸቲ ዝምዝምዝዎን ኣፍራሲ ዝኸውነ ማህጸን ናይ ምፍንጫል፣ ኣብ ግሁድ

መጽናዕቲ ስለዘይኣተወ ክሳብ ሕጂ ንዕኡ ዝኸውን ንቕሓት ገና ኣየጥረናናን ክብል እኸእል።

እንግድግና ዘይንፍትሽ እንዳኸውንና እምበር፡ ኣብ ታሪኽ ሰውራና ምልስ ኢልና እንተድኣ ርኢና ከምዚ ዝኣመሰለ ሽግር ኣጋጢሙና ንዋያ ወይ ንበላዒ ከም ብዓል ኢሳያስ ኩንና ኢና። ብዙሓት ኣብ ኤርትራ ተወለድትን ዕባያትን እንፈልጦም ኣዕሩኹትናን ከይተረፉ ብግርህና ብሓባር ተሰለፍናና ብዓይኒ ጥርጠራ ስለዝተጠመቱን ዝተዋሰኑን፡ ወይለይ ኣብ ዘይቦታና እባ ኢና መጸእና ዘለና ብማለት ቀስ ብቐስ ኣተሓሳስባ ቀይሮም ገዲፎሙና ከይዶም መሳርሒ ብዓል ኢሳያስ ኹይኖም ኢዮም። ክሳብ ሕጂ እንተኸውን ካብዚ ሓደገኛ ሕማም'ዚ ሓራ ክወጹ ዘይክኣሉ ውሑዳት ኣይኩኑን።

ንብዓል ኢሳያስ ክኣ ሽሻዮም ሰሪዑሎም ነዚ ኸምዚ ዝበለ ኣጋጣሚ ንህዝብና ክብትኑ ዓቢ መሳርሒ ኩይኑዎም ኢዮ።

ስለዚ ዓድታት ኤርትራ ብመንጽር ሃገር ክንርእየን ከለና መጻኢ ዕድለን ማለት ነበርቲ ከምዘይኩናን ኣብ ግምት ብዘእተወ መንገዲ ተረዲእና ሃገራዊ ትሕዝቶና እንታይን-እንታዎትን ከም ዘጠቓልል እንድሕሪ ተረዲእና ጥራይ ኢና ምፍቶ መለኸትን ወረርትን ክንከውን ዘይኸእል።

ውድባት ባይቶታት ሃገራት ምልኣተ ውክልና ነባሮ ወይ ሰብ እጃም ኣብ ግምት ዘየእትዎ እንተድኣ ኩይነን ብዘይምትእምማን እትሳቐ ነቕ-ነቕ እትብል ሃገር ኢያ ትህልወን። እዚ ጥራይ ዘይኩነ ኣባላት ናይታ ሃገር ንሃገሮም ክንዲ ዝከላኸሉ ግዙኣት ናይ ውልቀ-ሰባት ኩይኖም ከይተፈለጦም ጽግዕተኛታት ናይ ጓኖት ዝኸውኑሉ ኩነታት ይፍጠር። ሃገራት ስለ-ስ ዓለም ካብ'ዚ ሕማም'ዚ ክገላገላ ብዘይምኸኣለን ፍሕት ከይበላ መጻወቲ ዘይናቶም ዝግብቱ ስሱዓትን ግደማውያን ወረርትን ከምኡ ድማ ውሽጣውያን መለኸትን ኩይነን ኣብ ዕድመ ጥራይ ምቕጻር ካብ ምዕባሌ ተዓጊተን ኣደዳ ሕሰም ኩይነን ኅተት ይብላ ኣለዋ። እዚ ምእንቲ ከይከውን ኣተሓሳስባና ብዛዕባ ዓድታት ክሰፍሕ ኣለዎ።

ገዛእቲ ሓይልታት ዝብላዕ ዝስተ ስኢኖም፡ ዘይብሎም ኩይኖም ኣይኩኑን ናይ እንዳማቶም ዝጥምቱ። መብዛሕትኦም ልዕሊ ህዝቦም ዝብላዕን ዝስተን እንዳሃለዎም ከሎ ናቶም ከዚኖም ናይ እንዳማቶም ዘማዕድው ፍቕሪ ዝረሓቕም ኣይኣኸለንን ዝለመዱ ስሱዓትን ጨካናትን ካብ ድኹም ዝምንጥሉ ብምጃኖም ኢዮ።

እዞም ምዕራባውያን ይኹኑ ምብራቓውያን ገበትቲ መንግስታት ዓለም፡ ዋላ ብድንግልና መሬቶምን ብትምህርታዊ ዓቕሚ ህዝቦምን ልዕሊ ኹሉ እንዳኸውኑ ከለዉ፡ ብሰንኪ ስስዐን ዘይናትካ ምድላይን ግን ንዓለም ቅሳነት ከሊኣማ ይርከቡ።

ዋላ አብዛ ወግሐ-ጸብሐ ተኸኸ ተብለና ዘላ ጎረቤትና ኢትዮጵያ እንተርኢና፡ ንስለ ሓቂ ክንዛረብ እንተኸንና፡ እስከ ንሕተት ኤርትራዶ ትልምልም ኢትዮጵያ? ወዮ አመል ምስ መግነዝ ዝብሃል ምስላ ድኣ ብጥራዩ ኣይተመሰለን እምበር፡ ብምልምላማን ተፎጥራዊ ሃብታንሲ ዝጥቀመላ እንተረኸብ ምናልባት ኢትዮጵያ ካብተን ኣብ ቍጽሪ ሓደ ዝስርዓ ኣብ ኣፍሪቃ ከይከነት ኣይትተርፍን። ብመሬትን ቀላያትን ድንግልነትን ኢትዮጵያ ኣዚያ እተቐንእ ሃገር ኢያ። ኣዲንቲ ሰሱዓት ግን ኣብ ቅድሚኣን ደሎ ምኣዲ ኣይርኣየንን ኢያ።

ነናትካን ታሪኽ ዘረከበካን ዝበጸሕካዮ ታሪኻዊ ምትእስሳራት ባህልኻን ድኣ ወሳንን ተፈታውን ኣብ ለውጢ ከተእትዎ ክኣ ዘይክኣል ከይኮነ'ምበር፡ ከምቲ ናቶም ገዲፎም ንኤርትራ ተመንዮም በከንቱ ደም ውጽዕ ዘፍሰሱ ዘለው፡ በሉ እዛ ኤርትራ ክንህበኩም እታ ኢትዮጵያኹም ሃቡና እንተንብሎም እኮ ፌጺሞም ሕራይ ኣይምበሉን። ወዮ ስስዕቲ ዘይናትካ ምጥማትክ ኣበይ ካእትወዋ። ደይናቱ ለኪሙ ንኸልተ ዝደሊ ሰሱዕ ግን ነታ ሓንቲ ናቱ ክስእናን ሰላም ክርሕቆን ኣብ ዕግርግር ክነብርን ምዃኑ ኣይርድኦን ኢያ።

ብዝኸነ ኤርትራውያን መፍቶ ሰሱዓትን ገበትን መለኸትን ከይንኸውን እንድሕሪ ደሊና በዘይካ ሃገራዊ ሓድነትናን ሓባራዊ ጽንዓትናን እንተዘይከይኩ ካልእ ዋልታ የብልናን። ሓድነት ክህልወካ ግን ነቶም ህዝባዊ መትንታት ኣብ ሃገርካ ዘለው ብምሉኣቶም ከተተኣሳስሮም ክትበቅዕ ኣለካ። እዚ ማለት እቶም ኣባላት ናይታ ሃገር እቶም ዓዲ ዘለዎም ጥራይ ከምዘይከኩ እኹል መጽናዕቲ ወሲድካ፡ ሓንቲ ሃገር ናይ ደቂ ዓዲ ንብረት ጥራይ ዘይከነትስ ናይ ኩሎም ኣባላታ ኣብ ዝተቐመጡ ይቀመጡ ብዘየገድስ ክትኣምነሉ ይግባእ።

ሓባራዊ ዋንነት እንድሕሪ ተረጋጊጹ ጥራይ ኢያ ምትእምማን ፈጠሩ ሃገራዊ ሓድነት ክወልድ ዝኸእል። ኣብዚ እዋን'ዚ ክኣየን ስስዕን ምልክን ጸቢብ ዕድል ዝህልወን።

ሎሚ ዓድታትና ብኸተማታት ክንዲ ዝጽለዎ'ሞ ናብ ምዕባሌ ክንዲ ዝሰጋገራ፡ ከተማዊ ትሕዝቶና መኪኑ፡ ዘለውና መንእሰያት ዳርጋ ኹሎም ካብ ደቂ ገጠር ዘይፍለዩ ከይኖም፡ እታ ዝማዕበለት ከተማና ክኣ ሳዋ ከይና፡ ምንእሰያት ዝምዕብሉላ ዘይከነትስ ዝሰደዱላ ዝለዓለ ትሕዝቶኣ መደበር ግዱድ ዕስክርናን ንይላን ከይና ዘላ ኢያ። ብኸልእ ኣዘራርባ ምዃን ኣብዮና ተኸሎሊፍና'ምበር ዕላማና ካብ ዓድታት ናብ ከተማታት ክንሰጋገር ኢያ ነይሩ።

ብዝኸነ ኤርትራውያን ብፍላይ ኣብ ከምዚ ሕጂ ዘሎ ናይ ኣዘማማት ኩነታት ካብ ዘመተ ክንድሕን እንድሕሪ ከንና ዝነበረ ናይ ህልኸን ንጽባሕ ካብ ዘይጥምት ኣተኣሳስባን ሓራ ክንከውን ኣለና። ኣብ ቃልሲ በበይንኻ ምጅማር ወይ በበይንኻ ምውፋር ዘገርም ኣይከነን፡ መብዛሕትኡ ሰውራታት ከምኡ ኢያ ነይሩ። ምሉእ ሃገር

ተሰማሚዕካ ገድሊ አይትጅምሮን ኢኻ። ከምኡ እንተዝኸውን ምግዳል'ውን አድላይነት አይምነበሮን።

በበይንኻ ናይ ሃገር ዋናታት ክትኸውን ምፍታንን ግን ህዝባዊ ውሕስነት ስለዘይብሉ ተደፋሪ ዝገብር ዓቢ ጌጋ ስለዝኸውን ምእራሙ ኣዚዩ ኣገዳሲ ኢዩ። ንገድሊ ብዝበዘሐ ሚእታዊ በቲ ዘለዎም ንቕሓት ደቂ ከተማ ኢዮም ዝጅምርዎ፣ ከምዚ እንዳኸውን ከሎ ግን ደቂ ዓዲ ኣብ ልዕሊ ደቂ ከተማ ኣነ ኢዮ ዋና ክብሉ ዘዋጽእ ኣዘራርባ ኣይከውንን። ንእግረ-መንገድይ'ውን እዚ ዝስዕብ ተማሊኦ ክኸይድ ኣፍቅዱለይ።

እቲ ትሰርሖ ዘለኻስ ትውዕሉ ዲዩ ዋላስ ትምዕብለሉ፣ ዝብል ኣብ ሓደ ጋዜጣ ኣምቢበስ ኣገዳሲ ከይኑ ረኺበዮ። እዚ ኹሉ ንቃወሞ ዘለና ብዝተፈላለዩ መንገድስ ንስለ ምቅዋም ንውዕለሉን ንሓድረሉን ዲዩ ዋላ ገለ ለውጢ ነምጽኣሉ ኢልና እንተ ንሓስበሉ'ውን ምጠቕመ፣ ምክንያቱ ካብ ሓደ ደረጃ ናብ ካልእ ደረጃ ንሰጋገር ምህላውናን ዘይምህላውናን ክንግምግም ምክኣልና። ኣካያይዳና ኣብ ሓደ ዓይነት ዘመቻ ጥራይ ዘለና ኢና ንመስል። ብግምተይ ገለ ናይ ስራሕ ምክፍፋል ክንገብር የድልየና ኣሎ ብሃላይ ኢዮ። ዳርጋ ኩላትና ምሁር ዘይምሁር ምኩር ዘይምኩር ዓቢ ንእሽቶ ሓደ ዓይነት መልእኽቲ ናብ ሓደ ዓይነት ሰማዒ ኢና ከነመሓላልፍ ንውዕልን ንሓድርን ዘለና።

ብፍላይ ተፈላጥነት ዘለዎም ምሁራት ሎሚ ንኤርትራዊ ፈቕዶ ከተማታት ኣኪቦም ሰብ ዝረብረበሉ መልእኽቲ ከመሓላልፉ ብብዙሕ መንገዲ መክሰብ ዘለዎ ከይኑ ኣይስምዓንን። ኣብዚ እዋን'ዚ ንኤርትራዊ ኣብ ነንሓድሕዱ ንዘሎ ኩነታት ዝሕብሩ መሊኦም ኣለዉ። ንህዝቢ ዓለምን መንግስታቶምን ንኩነታትና ብዘይ ዕረፍቲ ዘቃልሑን ድቃስ ዝኸልኡን በላሕቲ ሰባት ኢዮም ተሳኢኖም ዘለዉ።

ሊቃውንትናን ምሁራኦትናን ሎሚ ዓቕምታቶም ክዕቅር የብሉን። እንታይ ኢልክዮ ኢኺ ንሎሚ ዘይከውን ሰኩዕዮ ኣብ ዕገ ኣብ ዝበሃለሉ እዋን ንሕቡራት መንግስታት ዓለም፣ ንሓድነት ኣፍሪቃ፣ ንዓበይቲ ትካላት ረድዮ ቲቭን ማዕከናት ከም (ቢ.ቢ.ሲ)፣ ሲኤንኤን፣ ኣል ጀዚራ፣ ኣርቲ፣ ወዘተ.. ክነቓንቓዎ ኣለዎም።

ደረፍቲ ሓረስቶት ሃገርና ኣነ ክሓርስ ንስኺ ጎልጉሊ፣ ዳጉሳ ኢዩ ልዕል መበሊ ኢሎም ይደርፉ ነይሮም። እዚ ናይ ስራሕ ምክፍፋል ማለት ኢዩ። ናይ ስራሕ ምክፍፋልን በብደረጃኻ ክብደት ዘለዎ ስራሕ ምትግባርን ናብ ለውጢ ስለ ዘሰጋግረካ መን ተዛሪቡ ዘይከውን እቲ ቀንዲ ቍምነገር ኣበይን ንመንን እንታይን ተዛሪቡ ኢዩ ዓቢ ግምት ዝወሃቦ። እዚ ተግባር'ዚ ንምትግባር ናይ ግድን ስምረት ዝጠልብ ስለዘይከውን ተባዓት ክኢላታት ምሁራት ብቑዓት ሰብ ሓልዮት ውልቀ-ሰባት ኣብ ግብሪ ክትርጉምዎ

ይኸእሉ ኢዮም። ናይ ሓደ ተራ ሰብን ናይ ሓደ ምሁርን ክብደት ናይ መልእኽቲ ወንጮ እንተገምጠልካዮ ወንጮ ክኸውን የብሉን። ኣብ መወዳእታ፣ ካብ ኣርእስተይ ከይርሓቕኩ ክድምድም፦

1) ዓድታት ኤርትራ ነበርቲ ከምዘይኩና ምርዳእን እንታይነትን ንኸተማታት ከረክባ ምዃነንን ምርዳእ

2) ዓድታት ኤርትራ ኣብዚ እዋንዚ ዋናታት'ዓ እንተሃለዉወን ደቂ ዓዲ ኣብ ሃገር መሻርኽቲ ከም ዘለዉዎም ዘይምዝንጋዕ

3) ደቂ ከተማን ደቂ ዓድን ኤርትራውያን ደቂ ሓንቲ ሃገር ስለዝኸኑንና ንሃገርና ብሓባር ስለ እንውንና ብሓባር ብምትእምማን ክንቃለሰላ ከምዝግብኣና ምፍላጥ።

4) መለኽቲ ከም ብዓል ኢሳያስ ንሰንኮፍ ኣረዳድኣ ህዝብና ተጠቂሞም ገዛዚያም ናብ ጊልያታት ከምዝልውጡና ምግንዛብ

5) ኣብዚ ዘለናዮ ደረጃ ምዕባሌ፣ ደቂ ዓዲ ብመሬቶም ደቂ ከተማ ክኣ ብንበረቶም ዝትንክፎም ዘይብሎም ሰብ ምሉእ እጃም ናይ ሓንቲ ሃገር ምዃኖም ምርዳእ

6) ይትረፍዶ እቶም ብኢሳያስ ዝታለሉስ ዋላ እቶም ዘይንጠቕሶም ከም ብዓል ሶማላውያን ቶኻሪር ኣዕራብ ባይናን ወዘተ.. ብሕጊ እንተድኣ ኤርትራውነት ሓቲቶም ዴሞክራሲያዊ ሕጊ ኤርትራ ብሕጊ ክምልሰሎም ምዃኑ ምልላይ

7) ዓድታትን ከተማታትን ኣውራጃታትን ኣብ ትሕቲ ሓደ ናይ ሓባር ገዛኢ ቅዋም ዝነባበራ ዓለማት (satellites) ናይ ሓንቲ ሃገር ስለዝኸኑና ብማዕርነት ዝጥመታ ምዃነንን ምፍላጥ።

8) እቲ ዝዓበዩ ግዙፍ ጠማሪ ዕላማና ስትራቴጂ ሃገር እምበር ስትራቴጂ ዓዲ ከምዘይኩነ ንሃገራዊ ትሕዝቶና ኣዳቂቕና ብምጽናዕ ናይ ሓባርን ነባርን ቃልሲ ከነካይድ ከምዝግብኣና ብምግንዛብ ዓወትና ቀረባ ከምዝኸውን ምግባር።

ኤርትራ ሃገርና ኣፍ ኣውጺኣ ትዛረብ ነይራ እንተትኸውን፣ ብዓል መን 'ዮም ዋናታትኪ? ደቂ ከተማ ዲዮም ደቂ ዓዲ እንተንብላ፦ ንመንኩም እሞ ክብል ኢዮ፣ ኩሉኻትኩም ለይትን ምዓልትን ካብ ትረግጹኒ መዋእላት ሓሊፉ ምበለትና ነይራ እንዳበልኩ፣ ከም ቀደምና ሰናይ ቅነ።

ረድኢ ክፍለ (ባሻይ)